

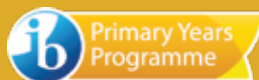

РУЏЕР БОШКОВИЋ

О С Н О В Н А Ш К О Л А

International Baccalaureate PYP

IB Primary Years Programme u Obrazovnom sistemu „Ruđer Bošković“

Od početka svog rada Obrazovni sistem „Ruđer Bošković“ nastoji da kombinuje najbolje obrazovne i školske prakse kada su u pitanju domaći i međunarodni programi. Iz ovog razloga, od školske 2015/16. godine naša škola implementira IB Primary Years Programme, I posle procesa autorizacije, 2019. godine dobija akreditaciju, što nas čini jednom od dve akreditovane PYP škole u Srbiji.

Osnovne vrednosti i karakteristike IB Primary Years Programme (IB PYP) programa su u skladu sa vizijom i misijom našeg Obrazovnog sistema:

Obrazovanje celokupne ličnosti deteta se odnosi na činjenicu da je ličnost kompleksna i celovita. Sve školske aktivnosti imaju za cilj razvoj sledećih osobina: sklonost ka istraživanju, motivisanost za sticanje znanja, promišljenost, komunikativnost, principijelnost, brižnost, smelost, uravnoteženost i sklonost preispitivanju. Ovakav holistički pristup ima integralno mesto u obrazovnom procesu i zadatak je svakog nastavnika je da osmišljava aktivnosti koje će omogućiti razvoj ovih osobina kod svih učenika.

Konceptualno učenje označava prelazak sa dvodimenzionalnog modela učenja sadržaja ka trodimenzionalnom modelu učenja konceptata. Ovaj model omogućava prelazak sa fokusa na znanje i veštine ka konceptualnom razumevanju koje koristi znanja i veštine. Tako, nastavnici nemaju fokus samo na nastavni plan i program, već na procese mišljenja i razumevanja kod učenika.

Iskustveno učenje znači da se učenje nadovezuje na znanja koja učenici već imaju i podrazumeva njihovu aktivniju ulogu u učenju. Takođe, ono je povezano i sa ličnim shvatanjem sveta koje učenici imaju čime se poštuje individualizovani pristup u nastavi ali i princip po kome je učenje aktivan proces konstrukcije značenja. Učenik ima glavnu ulogu u procesu učenja, a nastavnik je taj koji stvara kontekst i situacije u kojima će se učenje dogoditi. Ovim pristupom se ističe to da je znanje dinamičan, promenljiv pogled na svet a učenje predstavlja preispitivanje tog pogleda, a ne pukom memorisanje činjenica. Smatramo da sva deca zaluzuju najbolje moguće obrazovanje i verujemo da se brižljivim i promišljenim delovanjem kod svakog učenika mogu razviti njihovi puni potencijali.

Oblici i metode rada

su prilagođeni razvojnim karakteristikama dece i potenciraju njihovu radoznalost, istraživački duh, potrebu za akcijom, razvijanje samostalnosti i odgovornosti.

Primary Years Programme je **transdisciplinaran** i bavi se:

- akademskom, društvenom i emotivnom dobrobiti učenika;
  - podsticanjem učenika da razviju samostalnost i preuzmu odgovornost za sopstveno sticanje znanja;
  - podržavanjem napora učenika da razumeju svet oko sebe i nauče kako da u njemu dobro funkcionišu;
  - pružanjem podrške učenicima prilikom uspostavljanja sopstvenog sistema vrednosti kao osnove na kojoj će se razvijati i negovati njihova otvorenost prema drugim kulturama.
- Smatramo da sva deca zaluzuju najbolje moguće obrazovanje i verujemo da se brižljivim i promišljenim delovanjem kod svakog učenika mogu razviti njihovi puni potencijali. Transdisciplinarni model prozima okvir kurikuluma kroz organizacionu strukturu tri njegova stuba: Učenika, Učenja i podučavanja i Zajednice koja uči, kojoj pripadaju kako učenici, tako i njihovi nastavnici i njihove porodice.

Obrazovanje u okviru IB programa

Obrazovanje u IB programima ima za cilj da kod učenika razvije svest, vidike i posvećenost koji su im neophodni za angažovanje na rešavanju globalnih pitanja. PYP je prvi nastavni program i pohađaju ga deca od 3 do 10 godina. Sledeći nastavni program je Middle Years Programme, njega pohađaju učenici od 11 do 16 godina. Završni program je Diploma Programme, koji već postoji u okviru Obrazovnog sistema „Ruđer Bošković“, pohađaju ga učenici od 17 do 19 godina i završava se polaganjem međunarodne mature.

Misija Organizacije „International Baccalaureate“ je da:

“...Odgaji mlade ljude koji će biti istraživačkog duha, posedovati široka znanja i biti brižni prema drugima, tako da oni, zahvaljujući razumevanju i poštovanju koje gaje prema drugim kulturama, jednog dana pomognu da se stvori bolji svet u kome će se živeti u miru. Organizacija „International Baccalaureate“ ostvaruje saradnju sa školama, vlastima različitih zemalja i međunarodnim organizacijama u cilju razvoja zahtevnog programa međunarodnog obrazovanja i preciznog sistema ocenjivanja. Ovi programi podstiču učenike širom sveta da aktivno učestvuju u svom obrazovanju, da se obrazuju čitavog svog života i da budu saosećajni ljudi koji će razumeti da drugi, sa svim svojim različitostima, takođe mogu biti u pravu.”

IB filozofija je koncipirana tako da se veruje u to da učenici u procesu učenja sami grade smisao uz pomoć planiranih, svrsishodnih istraživanja i ispitivanja zasnovanih na određenom konceptu, gde su veštine, znanje i razumevanje deo autentičnih, suvislih konteksta. Učenici tako postaju ljudi koji se usavršavaju čitavog života i u svet stupaju kao odgovorni građani.

Ovim programom **razvijamo ličnost deteta u celini**, a ne samo njegov kognitivni deo.

Profil učenika u IB programima

Cilj svih IB programa je da odgaji osobe koje će biti otvorene prema različitim kulturama, svesne da im je humanost i briga o našoj planeti zajednička, a koje će pomoći da se stvori bolji svet i ostvari život u miru.

Učenici u programu IB nastoje da budu:

Istraživači- Mi razvijamo svoju urođenu radoznalost. Usvajamo veštine neophodne za sprovođenje ispitivanja i istraživanja i pokazuju samostalnost u učenju. Aktivno uživamo u procesu učenja i ova ljubav prema učenju se dosledno ispoljava do kraja života.

Široko obrazovani- Istražujemo različite koncepte, ideje i pitanja od lokalnog i globalnog značaja. Na taj način stičemo temeljno znanje i duboko razumevanje širokog spektra disciplina koje se izučavaju u školi.

Promišljeni- Pokazujemo inicijativu u primeni veština kritičkog i kreativnog mišljenja kako bi mogli da prepoznamo složene problem i uhvatimo se u koštac sa njima, kao i da donosimo promišljene, moralne odluke.

Komunikativni- Razumemo i iskazujemo ideje na samouveren i kreativan način na više jezika i uz pomoć različitih vidova komunikacije (verbalne i neverbalne).

Principijelni- U svojim postupcima se rukovodimo iskrenošću i integritetom, jakim osećajem za pravdu, poštenjem i poštovanjem dostojanstva pojedinaca, grupa ljudi ili zajednica. Preuzimamo odgovornost za sopstvene postupke i posledice koje iz njih proizilaze.

Širokih pogleda- Razumemo i cenimo sopstvenu kulturu i sopstvenu prošlost, ali smo u isto vreme otvoreni za stavove, vrednosti i tradicije drugih pojedinaca i zajednica. Navikli smo da pitamo za tuđe mišljenje i da ga preispitujemo, a voljni smo i da učimo iz različitih iskustava.

Brižni- Pokazujemo empatiju, saosećanje i poštovanje prema potrebama i osećanjima drugih ljudi. Lično se zalažmo za to da budu na usluzi i postupaju tako da dovedu do pozitivnih promena u životima drugih ljudi i u svom okruženju (životnoj sredini).

Smeli- Hrabro i gledajući u budućnost pristupamo nepoznatim i neizvesnim situacijama, a poseduju nezavisan duh u istraživanju novih uloga, ideja i strategija. Hrabro i elokventno branimo svoja uverenja i stavove.

Uravnoteženi- Razumemo značaj intelektualne, fizičke i emotivne uravnoteženosti u radu na ostvarivanju svoje lične, kao i dobrobiti drugih ljudi.

Skloni preispitivanju- Pažljivo preispitujemo sopstveni proces učenja i iskustvo. U stanju smo da procenimo i shvatimo sopstvene prednosti i ograničenja kako bi potpomogli lični razvoj i proces sticanja znanja.

Detaljniji prikaz osnovnih koncepata International Baccalaureate - Primary Years Programme (IB PYP)

PYP je program usredsređen na razvoj deteta kao celovite individue i istraživača, kako u učionici, tako i u spoljnom svetu. To je okvir koji se rukovodi transdisciplinarnim temama od globalnog značaja, izučavanih uz pomoć znanja i veština I koncepata.

Program PYP se bavi:

- akademskom, društvenom i emotivnom dobrobiti učenika.
  - podsticanjem učenika da razviju samostalnost i preuzmu odgovornost za sopstveno sticanje znanja.
  - podržavanjem napora učenika da razumeju svet oko sebe i nauče kako da u njemu dobro funkcionišu.
  - pružanjem podrške učenicima prilikom uspostavljanja sopstvenog sistema vrednosti kao osnove na kojoj će se razvijati i negovati njihova otvorenost prema drugim kulturama.
- Program PYP nastoji da uspostavi ravnotežu između sticanja znanja i veština, shvatanja koncepata, zauzimanja pozitivnih stavova i preduzimanja odgovornih koraka.

Osnovni elementi pisanog nastavnog programa

Znanje

Značajan, relevantan sadržaj koji želimo da učenici istražuju i saznaju, uzimajući u obzir njihovo prethodno iskustvo i nivo razumevanja.

Koncepti

Snažne ideje koje su od značaja za izučavane discipline, ali koje takođe izlaze i izvan njih. Učenici moraju istražiti ove ideje iznova i iznova kako bi bili u stanju da steknu koherentno, temeljno znanje.

Pristupi učenju

Sposobnosti potrebne učenicima za uspeh u uslovima I izazovima savremenog sveta sklonom neprekidnim promenama, a koje mogu biti vezane za određene discipline ili biti transdisciplinarne prirode.
Mišljenja o procesu učenja, sredini i ljudima.

Delovanje

Praktični prikaz učenja na dubljem nivou uz pomoć odgovornog ponašanja i odgovornih akcija; manifestacija ostalih osnovnih elemenata u praksi.

Znanje

Znanje u programu PYP je sistematizovano u okviru šest transdisciplinarnih tema. One su pažljivo odabrane po svom značaju za sve učenike koji potiču iz raznih kultura. One nude mnogo mogućnosti za razvoj veština, znanja i razumevanja u okviru šest disciplina: umetnost, jezik, matematika, društvene nauke, prirodne nauke i lično, društveno i fizičko vaspitanje. Svaka nastavna jedinica je osmišljena sa ciljem da rasvetli datu temu kroz prizmu različitih disciplina, povezujući ih radi sticanja šireg znanja.

Transdisciplinarnе teme programa PYP

Ko smo mi?

Istraživanje suštine našeg bića, naših uverenja i vrednosti; našeg ličnog, fizičkog, mentalnog, društvenog i duhovnog zdravlja; međuljudskih odnosa – uključujući porodicu, prijatelje, zajednice i kulture; naših prava i obaveza; i samog pitanja šta to znači biti čovek.

Gde se nalazimo u vremenu i prostoru?

Istraživanje našeg položaja u prostoru i vremenu; lične prošlosti; gde nam je dom i kuda putujemo; otkrića, istraživanja i migracija stanovništva; odnosa i povezanosti između pojedinaca i civilizacija, kako sa lokalne, tako i sa globalne tačke gledišta.

Kako se izražavamo?

Istraživanje načina na koji otkrivamo i izražavamo svoje ideje, osećanja, prirodu, kulturu, uverenja i vrednosti; načini na koje preispitujemo i iskazujemo svoju kreativnost i uživamo u njoj; naše vrednovanje estetike.

Kako funkcioniše svet?

Istraživanje sveta prirode i njegovih zakona, interakcija između sveta prirode (fizičkog i biološkog) i ljudskog društva, kako ljudi upotrebljavaju svoje shvatanje naučnih principa, uticaja napretka u nauci i tehnologiji na društvo i životnu sredinu.

Kako se organizujemo?

Istraživanje povezanosti sistema i zajednica koje je stvorio čovek, strukture i funkcionisanja organizacija, društvenog donošenja odluka, ekonomskih aktivnosti i njihovog uticaja na ljude i životnu sredinu.

Planeta pripada svima nama?

Istraživanje prava i obaveza u borbi za podelu ograničenih resursa sa drugim ljudima i drugim živim bićima; zajednice i odnosi u okviru i među njima; jednaki uslovi za sve; mir i rešavanje sukoba.

Koncepti

Istraživanje suštine našeg bića, naših uverenja i vrednosti, našeg ličnog, fizičkog, mentalnog, društvenog i duhovnog zdravlja, ljudskih odnosa – uključujući porodicu, prijatelje, zajednice i kulture, naših prava i obaveza i toga šta to znači biti čovek.

Forma	Kakvo je nešto?
Funkcija	Kako ono radi?
Uzrok	Zašto je ono takvo kakvo je?
Promena	Kako se ono menja?
Veza	Kako je ono povezano sa drugim stvarima?
Stanovište	Koje su tačke gledišta?
Odgovornost	U čemu se sastoji naša odgovornost?

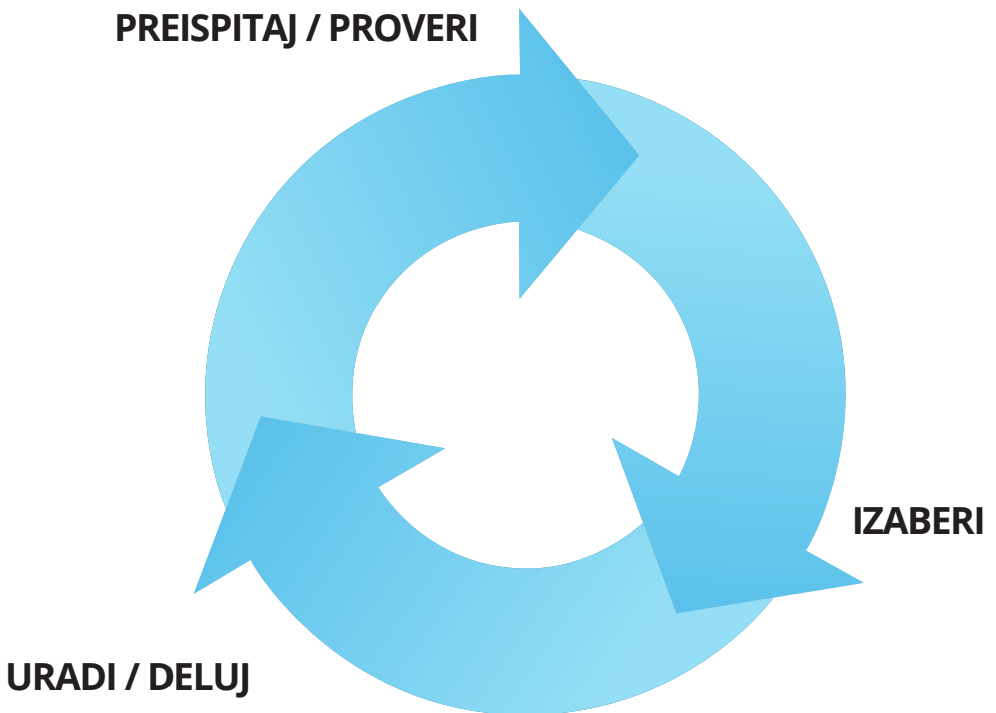
Koncepti omogućavaju raznolikost u povezanom nastavnom programu i služe kao veze preko, između i izvan predmeta.

Pristupi učenju

Pristupi učenju razvijaju kognitivne i metakognitivne veštine, koje su prenosive na različite tipove učenja i iz jedne situacije u drugu. U kombinaciji sa profilom učenika, razvoj pristupa učenju pomoći će učenicima da nauče kako da uče i postanu aktivni učesnici u svom učenju.

Delovanje

Pored navedenih koncepata i stavova, znanja usvojenog kroz nastavni program i pristupe učenju, delovanje je još jedan ključni element školovanja u međunarodnom sistemu obrazovanja. Škola, na ovaj način, pruža priliku svojim učenicima i ohrabruje ih da sami izaberu vid delovanja koje je u skladu sa onim što su naučili, kao i da to delovanje kasnije preispitaju kako bi dali doprinos svetu oko sebe.

Ova komponenta programa PYP podrazumeva službu u najširem smislu reči: biti u službi ili od koristi drugim učenicima, nastavnom osoblju i svojoj zajednici. Takva vrsta službe omogućava učenicima da se razvijaju i na društvenom i na ličnom planu, da razvijaju veštine kao što je saradnja, rešavanje problema ili sukoba, i kreativno i kritičko mišljenje. Štaviše, sve su to načini na koje učenici dokazuju svoje zalaganje za one stavove koje njihovi nastavnici i nastoje da prodube u okviru nastave u sklopu programa PYP.

Student agency je termin na engleskom jeziku koji označava moć preduzimanja smislenih i ciljanih aktivnosti, prepoznajući prava i odgovornosti pojedinca, podržavajući pravo glasa, izbora i vlasništvo nad učenjem u zajednici koja uči.

Istraživanje

Istraživanje, kao glavni pedagoški pristup u nastavnom programu PYP, učenicima omogućava da budu aktivno angažovani u svom procesu učenja i da preuzmu odgovornost za njega. Istraživanje omogućava da se proces razumevanja svakog učenika razvija na način koji odgovara samom učeniku, prateći njegov individualni tempo. Istraživanje koje je pokrenuo učenik ili nastavnik, a koje učenika pomera sa sadašnjeg stepena razumevanja na novi stepen dubljeg razumevanja, može da podrazumeva:

- Istraživanje, radoznalost, postavljanje pitanja
- Eksperimentisanje i poigravanje sa raznim mogućnostima
- Povezivanje prethodno stečenog znanja i aktuelnog gradiva
- Pravljenje projekcija i svrsishodno delovanje kako bismo videli šta će se dogoditi
- Prikupljanje podataka i sačinjavanje izveštaja o tome šta smo iz njih zaključili
- Produbljivanje razumevanja putem primene koncepta
- Postavljanje i provera teorije
- Istraživanje i traženje informacija
- Zauzimanje stava i njegova odbrana
- Rešavanje problema na više različitih načina

Učenje se izmešta iz same učionice kao jedinog mesta za učenje i proširuje na sva dečija životna iskustva.

Učenci u okviru ovog programa postaju: **istraživači, sa puno znanja, promišljeni, komunikativni, principijelni, širokih pogleda, brižni, smeli, uravnoteženi, skloni preispitivanju.**

РУЏЕР БОШКОВИЋ

О С Н О В Н А Ш К О Л А

International Baccalaureate PYP